

Ivan Šaško
pomoćni biskup zagrebački
Uvod i homilija
u euharistijsko slavlje
svetkovine sv. Josipa, Zaručnika Blažene Djevice Marije
u Nacionalnome svetištu sv. Josipa u Karlovcu
prigodom završetka Godine svetoga Josipa u Zagrebačkoj nadbiskupiji
Ponedjeljak, 19. ožujka 2018., u 11 sati

Draga braćo i sestre,

prije godinu dana ušli smo u posebno vrijeme *Godine svetoga Josipa* sa svečanim slavljem upravo u ovome nacionalnom svetištu. Baš kao i tada i danas je svojim pozdravima i molitvama s nama i naš zagrebački nadbiskup, kardinal Josip Bozanić.

Gledajući unatrag, Godina koju smo živjeli bila je iznimno vrijeme osjetljivosti, upoznavanja, poticanja, susreta, molitve, nadahnuća i milosti, povezanih sa svetim Josipom. Kao središte tih događanja u našoj Zagrebačkoj nadbiskupiji isticao se Karlovac, gdje je Gospodinov čuvar, Marijin zaručnik, zaštitnik Crkve i naše hrvatske domovine posebno bliz i privlačan.

Tu blizinu svojim su zalaganjem omogućili su mnogi, a naročito zahvaljujemo mons. Antunu (Senteu), rektoru Svetišta, župnomu vikaru (vlč. Vladi Mikšiću), sestrama redovnicama i župnim suradnicima. Tu blizinu su svjedočili svećenici Karlovačkoga dekanata, koji su bili u mnogim slavljinama na raspolaganju i u služenju hodočasnicima, sudjelujući u liturgiji i u drugim raznovrsnim susretima. Hvala, subraćo, vama i svim svećenicima koji su ovdje i na svojim župama i u drugim službama bili služitelji Božjega milosrđa i radosno lice neba za sve koje je grijeh želio vezati uz tugu i tjeskobu prolaznosti.

Zahvaljujemo svima koji su pridonijeli da sveti Josip postane prisutniji u našim životima i da zasja ljepotom svoga zagovora na mjestima i na način koji je do kraja poznat samo Bogu.

Ne zaboravimo svaki pomak prema jačanju zajedništva primjećujući ostvarenu suradnju između raznih institucija, upućenost jednih na druge između brojnih društvenih stvarnosti, što postaje prostorom novoga razvoja i oplemenjivanja. Zahvaljujemo i molimo za sve hodočasnike koji su prošli Svetištem, naročito za one kojima je potrebna naša kršćanska blizina.

Dok zahvaljujemo, svetoga Josipa ne prestajemo moliti za njegov zagovor. A nakana ima puno, osobito za našu Hrvatsku, kojoj je potrebno puno mudrosti, odlučnosti i dara Josipove vjernosti i poslušnosti Gospodinu, da ne iznevjerimo Božji

plan; da se ne oglušimo na njegovu Riječ koja je postala tijelom; da se ne zaustavimo na zemaljskim ciljevima; da ne odbacimo spasenje prihvaćajući pogubne putove.

Ovdje u Karlovcu pred Gospodina donosimo i potrebe njegove snage i utjehe ljudima čiji su životi i imovina ugroženi odronima i poplavama, zahvalni svima koji velikodušno pritječu u pomoć.

Braćo i sestre, Godina svetoga Josipa, mjerena zemaljskim vremenom u sebi nosi sadržaj koji nije mjerljiv zemaljskim mjerilom. Ova je godina novi početak naše otvorenosti vječnosti. Zato svaki Jubilej u Crkvi nije omeđen početkom i završetkom, nego mu je istinska svrha ulaženje u milosnu stvarnost.

Zato otvaramo svoje srce, ispovijedamo svoje grijehе i molimo oproštenje, da bismo bili slobodni i da bismo srcem jasnije vidjeli.

Homilija

Liturgijska čitanja: *2Sam, 7, 4-5a.12-14a.16; Ps 88 (89); Rim 4, 13.16-18.22; Mt 1, 16.18-21.24a*

1. Koliko god puta čuli naviješteno neko Evanđelje, uvijek ima snagu reći nam nešto novo, darovati nam Gospodina, otkriti nas u nekom novom raspoloženju i dati sigurnost u novim okolnostima.

Približimo se danas najprije *Josipovoj uznemirenosti*, uznemirenosti zbog toga jer je Marija trudna. Josipovu zbunjenost ne treba gledati s motrišta suvremenoga mentaliteta. Na prvome mjestu nije ni sumnjičavost prema Mariji, niti ljutnja, ni nepovjerenje, ni povrijeđenost. Evanđelist Matej u prvi plan stavlja drugi razlog Josipove uznemirenosti, jer evanđelisti ne pišu da bi iznijeli tijek događanja, nego da bi izrazili istinu Isusove Poruke.

Josipa ponajprije muči to što pred činjenicom koja je pred njim ne razumije *koje je njegovo mjesto u odnosu prema Mariji*. Sigurno je da se u njemu miješaju osjećaji, da je pogođen i da ne zna odgovore na pitanja koja proizlaze iz društvenoga okruženja, ali u svemu je odlučujuć odnos prema Bogu.

2. Zato anđeo najprije otklanja njegov strah i potvrđuje da on Mariju treba *uzeti k sebi* i govori da je Marija njegova („ne boj se uzeti... ženu svoju“). Anđeo mu govori da u tome što se događa za njega ima mjesta te dalje objašnjava kakav je Božji plan, plan u kojemu je i svaki i svaka od nas; plan koji ostvaruje djelovanje Duha Svetoga.

U Josipovu dvojbu ulazi predivna rečenica: *Što je u Mariji začeto „doista je od Duha Svetoga“*. Ovaj 'doista' raspršuje njegove dvojbe. *Josipe, to što u sebi naslućuješ, točno je.*

Slijedi taj glas svoga srca i nećeš pogriješiti. Drugi to neće razumjeti, ali ti poznaješ istinu, jer gledaš ljubavlju.

Evandelist Matej, navješćujući dolazak Mesije, naglašava da će on dati vid slijepima, sluh gluhima, hromima mogućnost laganoga hoda. I mi se, braćo i sestre, osjećamo slijepima, kada ne uspijevamo vidjeti plan koji Bog ima s nama.

Zato je važno stati pred Gospodina i pitati ga: *Tko sam, Bože, za tebe?* Samo On, koji nas je stvorio, može dati potpuni odgovor na to pitanje. No, taj odgovor od nas traži: *šutnju, molitvu i slušanje*. Tu provjeravamo smisao svoga života i odatle dolazi nova snaga koja je povezana s djelovanjem Duha Svetoga.

3. Evandjelje svetomu Josipu izravno pridaje odliku da je *pravedan i bogobožazan*. Upravo tim zazivom započinje i Molitva kojom ćemo zaključiti Godinu posvećenu njemu: *Bogobožni i pravedni sveti Josipe*. Osim, dakle, što računa s Bogom i što je njegov prvi strah ljubav prema Gospodinu, bogobožaznost, Josip je *pravedan*.

U čemu je njegova pravednost? U tome da kao Marijin zaručnik ne zauzima prostor koji u svakome odnosu pripada Bogu. Josip ostavlja prostor istinskomu zaručniku – Gospodinu.

Evandeosku rečenicu da Josip Mariju nije htio izvrnuti sramoti, latinski prevodi: *nollet eam traducere* (grč. *deigmatísai*) - doslovno: nije ju htio *trans-ducere*, odvesti prijeko, nije ju htio prevesti. Josip nije htio Mariju iz Božjega plana prevesti u ljudski plan; nije ju želio izručiti ljudima i njihovu razmišljanju. Josip je pravedan jer je Mariju sačuvao u Božjemu planu.

Braćo i sestre, tu je puno naših suvremenih poteškoća dodira ljudskoga i Božjega. Činimo nepravdu, kada provodimo ljudski plan zanemarujući Božji.

Puno je poteškoća i u sadašnjemu hrvatskom trenutku s 'prevođenjem', kada se Božju stvarnost pokušava 'prevesti', zamijeniti ljudskom i takvu ju prikazati kao poželjnu, prihvatljivu, a zapravo se zanemaruje Božji plan s čovjekom i svijetom. Puno je 'prevoditelja' koji ne prevode ljubavlju ni srcem, pokušavajući objasniti da ne razumijemo, premda *naše srce*, u zajedništvu s ljudima koji su vođeni vjerom, uz svu ljudsku ograničenost, *vidi očitosti* koje su *upisane u ljudskome biću*. I srce ne dopušta da mu bude nametnut neki drugi jezik.

Josip je pravedan, jer zna da taj Prijevod pripada Gospodinu. On je vodio Abrahama vjerom i „nadam protiv svake nade“, On je vodio narod da iz ropstva uđe u slobodu; da prijeđe na drugu stranu Crvenoga mora, da u Kristu iz smrti prijeđemo u vječni život.

4. Iz toga stava pravednosti Josip slijedi Božju volju i shvaća Božju veličinu i klanja joj se. I u tome je važan za nas, jer smo suočeni s činjenicom da smo izgubili

smisao klanjanja. Toliko je pokazatelja da se klanjamo našim idolima, osobnim ili društvenim, svejedno. Sveti Josip nas pita o našem odnosu prema: moći, uspjehu, napretku, prevladavanju nad drugima, zabavi koja druge izruguje i ponižava... To su idoli koji sprječavaju očitovanje ljubavi i ne donose radost.

U svojoj samozatajnosti i brizi za Božju Riječ Josip nam pomaže učiti kako odbaciti idole i biti u razgovoru s Bogom, njemu dati mjesto, njemu se jedinomu klanjati, da bismo otkrili izvore svoje životne radosti i dopustili se oblikovati Duhom Sveti.

U euharistijskoj molitvi molimo: „Učinio nas Duh Sveti vječnim darom za tebe.“ To je sveti Josip. Josip i Marija imaju istu odliku koju ima kršćanska zajednica: oblikovani smo kao nova stvorenja djelovanjem Božjega Duha. Cilj kršćanskoga života jest radost Duha Svetoga.

5. Braćo i sestre u Gospodinu, tijekom Godine posvećene svetomu Josipu, u ovome se svetištu okupljala Crkva, vjernici iz raznih krajeva domovine i svijeta, ljudi različitih životnih putova i iskustava. Ta je Godina označila put do Božjega izvorišta po svecu koji je privlačan svojom jednostavnošću, nenametljivošću, ljudskošću koja je oblikovana Bogom i šutnjom koja je oblikovana Riječju.

Sveti Josip nas poučava kako hoditi u tami, kako slušati Božji glas, kako biti miran i ustrajan u opasnostima. Sveti Josip šuti, ali djeluje i dovršava ono što mu je povjereno. Drugim riječima, njegova šutnja nije plod nejasne dobrohotnosti ili povučeniosti, nego zreloga razmišljanja i prihvaćanja uloge koju mu je Bog namijenio.

Ovdje su molili i zahvaljivali muševci i žene, djeca i mladi, djedovi i bake; ljudi u sigurnosti vjere i ljudi u dvojbama. Ovdje su se našli imućni i sirotinja; ovdje su bili željni pojavnosti i skroviti molitelji; tu su se pred Josipom našli utjecajni u društvu i zanemareni... Osjetili su neke svoje potrebe i slušali Radosnu vijest gledajući lik Zaštitnika i malenoga Isusa.

Josipov je pogled usmjeren onkraj obzora, s držanjem koje zrači sigurnošću. Čini se da Josip vodi Isusa, ali to je tek djelomično točno, jer Josipova ruka je tek u dodiru s Isusovom. Kao da su zamijenili uloge. Josip upućuje na ono što je onkraj zemlje, a Isus rukom pokazuje zemaljski hod. Znakovito je to prenošenje, to 'prevođenje' otajstva života. Isus je došao na zemlju, da bi u svijet unio božansku ljepotu i vratio čovjeku radost i smisao, a Josip je u povezanosti s Bogom čovjeku pomogao podići pogled iz briga prolaznosti.

I ne zaboravimo povod Godine svetoga Josipa, premda je on u ovome svetištu izgovoren tisuće puta. Bila je to 330. obljetnica otkako je Hrvatski sabor svetoga Josipa izabrao za zaštitnike hrvatske domovine i naroda.

6. I dalje ćemo u svim svojim potrebama i u teškim pitanjima za narod, društvo i državu čuti poticaj: *Idite k Josipu!* Ne preostaje nam drugo nego da i danas preporučimo Gospodinu sve koji odlučuju o važnim pitanjima koja se ne tiču neke nejasne ideje, nego smisla života, obitelji, djece, međusobnih odnosa, osjećaja, spomena, identiteta – da im srca budu ispunjena ljubavlju i da ne pokušaju zbilju koja nadilazi zemlju i jezik prolaznosti prevesti u jezik sebičnosti, kako osobne tako i političke.

Imamo pouzdanja, a to potrebno svima dati do znanja, da postoje vrijednosti koje istinski razumije srce u koje je upisan Božji plan. Nadamo se da će često i u Hrvatskome saboru odgovorni stati pred svetoga Josipa pitajući se njegovim pitanjem: *Gospodine, tko sam u tvome planu i što mi je činiti?*, istodobno moleći snagu za odluke i postupke od kojih će živjeti, a ne umirati hrvatska domovina.

Jezik Boga koji je ljubav može biti 'preveden' samo ljubavlju, koju je Stvoritelj upisao u srce svakoga čovjeka.

Amen.